

**Interreg
Danube Region**

Co-funded by
the European Union

IBC

ALWAYS LOOK ON THE BIKE SIDE OF LIFE

Eurovelo 13 • The Iron Curtain Trail • Banat

MINISTERUL DEZVOLTĂRII,
LUCRĂRILOR PUBLICE ȘI
ADMINISTRAȚIEI

CONSILIUL JUDEȚEAN
TIMIȘ

EUROVELO
NETWORK

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Ruta EuroVelo 13 – Traseul Cortinei de Fier -

străbate Banatul multicultural, oferind o perspectivă asupra patrimoniului natural și cultural al regiunii de frontieră dintre România, Serbia și Ungaria. Proiectul „Inclusive Border Cycling”, cofinanțat de Uniunea Europeană prin Programul pentru Regiunea Dunării, își propune să aducă în prim-plan câteva dintre poveștile acestei regiuni, ca o invitație de a-i descoperi frumusețea pedalând prin timp și spațiu. Porniți alături de noi într-o călătorie fascinantă prin toate anotimpurile istoriei. Veți descoperi cum munca și bucuriile, prosperitatea și lipsurile, libertatea și opresiunea au fost trăite cu demnitate de comunitățile locale, care au pus întotdeauna umanitatea mai presus de barierele culturale, sociale sau politice ale vremii. Veți întâlni povești emoționante, personalități remarcabile, exemple de sacrificiu, dar de viață trăită din plin. Mâncăruri tradiționale, artizani, gazde ospitaliere, sate, orașe și peisaje de pustă unite de panglica de apă vie a Begăi vă așteaptă!

The EuroVelo 13 Route – the Iron Curtain Trail –

crosses the multicultural Banat region, offering a unique insight into the natural and cultural heritage of the border area shared by Romania, Serbia, and Hungary. The Inclusive Border Cycling project, co-funded by the European Union through the Danube Region Programme, aims to bring some of the region's stories into the spotlight, inviting visitors to discover its beauty while cycling through both time and space. Join us on a fascinating journey through every season of history. You will discover how local communities experienced work and celebration, prosperity and hardship, freedom and oppression with dignity, always placing humanity above the cultural, social, and political barriers of their time. Along the way, you will encounter moving stories, remarkable personalities, inspiring examples of sacrifice, and people who embraced life to the fullest. Traditional cuisine, skilled artisans, welcoming hosts, charming villages, vibrant towns, and the endless horizons of the Banat Plain, all connected by the living ribbon of the Bega River, are waiting to be discovered.

1 Obeliscul de la Triplex Confinium

La Beba Veche puteți să vizitați trei țări într-un minut. Un monument, trei națiuni, nenumărate povești. Ungaria, Serbia și România sunt aici la un pas distanță. În jurul obeliscului, venind dinspre Beba Veche (România), Kübekháza (Ungaria) și Rabe (Serbia), reprezentanții autorităților locale din regiune se întâlnesc anual, la finalul lunii mai, pentru a sărbători prietenia și buna vecinătate dintre români, maghiari și sârbi.

1 The Obelisk at Triplex Confinium

In Beba Veche, you can visit three countries in a minute. One monument, three nations, countless stories. Hungary, Serbia, and Romania are all just a stone's throw away. Around the obelisk, coming from Beba Veche (Romania), Kübekháza (Hungary), and Rabe (Serbia), representatives of the region's local authorities meet annually at the end of May to celebrate the friendship and good neighborliness between Romanians, Hungarians, and Serbs.

INFO UTILE USEFUL INFO

Odată cu intrarea României în spațiul Schengen, traversarea dintr-o țară în alta a devenit mult mai simplă. Între România și Ungaria nu este nevoie de punct de trecere a frontierei, iar accesul înspre / din Serbia, din / înspre România se face prin punctul maghiaro-sârb.

With Romania's entry into the Schengen Area, crossing from one country to another has become much simpler. There is no need for a border crossing point between Romania and Hungary, and access to/from Serbia and to/from Romania is via the Hungarian-Serbian border crossing.

SZEGED

RÓSZKE

TISZASZIGET

KISZOMBOR

MARTONOS

ĐALA

BÉBA VECSE

MAJDAN

BANA TSKO
ARANDELOVO

NOVI KNEŽEVAC

VRBICA

VALČANI

SANAD

CRNA BARA

ČOKA

ZENTA

MOKRIN

TISA

MUREŠ

VAMA
DOUANE

VAMA
DOUANE

VAMA
DOUANE

VAMA
DOUANE

DN59F

5

43

43

43

43

5

103

43112

302

682

13

104

104

13

105

104

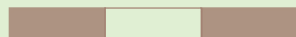
1

LEGEND

- Route EuroVelo 13
- Border Line
- Roads
- Tourist attractions

APPROXIMATE SCALE

← 10 km →

2 Casa memorială a lui Béla Bartók din Sânnicolau Mare

O suită de „Dansuri populare românești” compuse de un muzician maghiar? Da, în Banat este posibil și chiar firesc. Totul a început în Sânnicolau Mare. Muzeul Béla Bartók vă așteaptă aici să descoperiți mai multe despre acest vizionar al muzicii moderne. De la el avem alăturarea îndrăzneță a cântecelor populare autentice din Europa de Est cu sunete inovatoare și mii de melodii tradiționale, transformate în comori culturale de patrimoniu.

2 The Béla Bartók Memorial House in Sânnicolau Mare

A suite of “Romanian Folk Dances” composed by a Hungarian musician? Yes, in Banat, this is not only possible but also quite natural. It all began in Sânnicolau Mare. The Béla Bartók Museum awaits you here to discover more about this visionary of modern music. From him we have the bold fusion of authentic Eastern European folk songs with innovative sounds and thousands of traditional melodies, transformed into cultural heritage treasures.

INFO UTILE USEFUL INFO

Sânnicolau Mare este cunoscut și pentru tezaurul descoperit aici în 1799, de țăranul Nera Vuin, pe moșia lui Cristofor Nako. Cele 23 de piese din aur, în greutate de aproximativ 10 kg, provin din perioada medievală timpurie. Sunt expuse la Kunsthistorisches Museum din Viena, iar în Muzeul orașului pot fi admirate imagini ale tezaurului.

Orașul, așezat pe malurile Canalului Aranca (vechiul curs al Mureșului), oferă posibilități de cazare, dispune de localuri și restaurante și organizează diverse evenimente culturale.

Sânnicolau Mare is also known for the treasure discovered here in 1799 by the peasant Nera Vuin on the estate of Cristofor Nako. The 23 gold pieces, weighing approximately 10 kg, date from the early medieval period. They are on display at the Kunsthistorisches Museum in Vienna, and images of the treasure can be viewed at the City Museum.

The town, situated on the banks of the Aranca Canal (the old course of the Mureș River), offers lodging options, features local eateries and restaurants, and hosts various cultural events.

3 Pedalați prin timp, pe lângă Castelul Nako din Sânnicolau Mare

În 1864, în inima orașului Sânnicolau Mare, contele Kálmán Nákó punea piatra de temelie a castelului care va purta numele familiei peste veacuri. Nici nu se gândea că edificiul elegant, cu 99 de încăperi străjuite de un turn romantic și de creneluri, ale cărui saloane adăposteau tablouri, sculpturi, porțelanuri, giuvaeruri și mobilă scumpă, cu o bibliotecă de peste 5.000 de volume, avea să cunoască mărirea și decăderea, în egală măsură. Castelul a fost, rând pe rând, școală agricolă, sediu legionar, cazarmă și depozit de armament, școală de tractoriști, Casa Pionierilor, discotecă, club de calculatoare, sală de forță. Din fericire, astăzi și-a redobândit demnitatea și adăpostește Muzeul orașului și Casa de Cultură.

3 Cycle in time, past Nako Castle in Sânnicolau Mare

In 1864, in the heart of Sânnicolau Mare, Count Kálmán Nákó laid the cornerstone of the castle that would bear the family name for centuries to come. He could not have imagined that the elegant edifice, with 99 rooms flanked by a romantic tower and battlements, whose salons housed paintings, sculptures, porcelain, jewels, and expensive furniture, along with a library of over 5,000 volumes, would experience both glory and decline in equal measure. The castle served, in turn, as an agricultural school, a Legion headquarters, a barracks and weapons depot, a tractor drivers' school, the Pioneers' House, a disco, a computer club, and a gym. Fortunately, today it has regained its dignity and houses the City Museum and the House of Culture.

Pusta bănăţeană, cu orizonturile sale largi şi liniştea caracteristică, oferă condiţii ideale pentru plimbări în natură şi experienţe de slow travel.

With its wide-open horizons and peaceful atmosphere, the Banat pusta invites visitors to enjoy cycling and explore at a slower pace.

EuroVelo 13 – Traseul Cortinei de Fier, rută culturală certificată a Consiliului Europei, vă poartă prin Banat, un ținut în care diversitatea culturală a înflorit de-a lungul secolelor. Români, germani, maghiari, sârbi, bulgari și alte comunități și-au lăsat amprenta asupra regiunii, creând un mozaic fascinant de tradiții, arhitectură și gusturi autentice.

EuroVelo 13 – the Iron Curtain Trail, certified Cultural Route of the Council of Europe, leads you through Banat, a land where cultural diversity has thrived for centuries. Romanians, Germans, Hungarians, Serbs, Bulgarians, and many other communities have shaped the region, creating a rich mosaic of traditions, architecture, and authentic flavours.

Bucătăria bănăţeană reflectă această moştenire multiculturală. Este o bucătărie a oamenilor harnici, făcută să ţină de foame şi să adune familia la masă. De-a lungul timpului, în aceste locuri s-au întâlnit mai multe neamuri, iar fiecare a lăsat câte ceva în felul de a găti. Aşa s-a adunat o bogată zestre de reţete, transmise din generaţie în generaţie, fiecare cu gustul şi rânduiala ei. Supele din carne, paprikaşul, zama de păsulă cu carne de porc, varza, sarmalele şi turcillii sunt doar câteva dintre preparatele care continuă să facă parte din identitatea gastronomică a Banatului.

Banat cuisine reflects this multi-cultural heritage. It is generous, honest and deeply rooted in local traditions – a cuisine created by hardworking people, meant to nourish and bring families together around the table.

Soups, paprikash, cabbage dishes, bean soup with pork, stuffed cabbage rolls and countless family recipes continue to be prepared today, carrying forward the culinary identity of the region.

EUROPEAN REGION OF GASTRONOMY

BANAT

4 Muzeul Național din Kikinda

Pentru o pedalare în stil mare (la propriu), puneți pe traseu Muzeul Național din Kikinda. În curte, vă întâmpină Kika, un mamut de stepă complet în proporție de 90%, unul dintre cele mai bine conservate schelete din lume. Kika a trăit în urmă cu 500.000 de ani și a devenit unul dintre simbolurile orașului. Muzeul din Kikinda are șase departamente, unde puteți explora expozițiile și viziona un film 3D despre mamuți. De asemenea, puteți închiria biciclete, iar toamna vă puteți distra pe cînte, cu mic, cu mare, la Mammothfest sau la Festivalul Dovleacului.

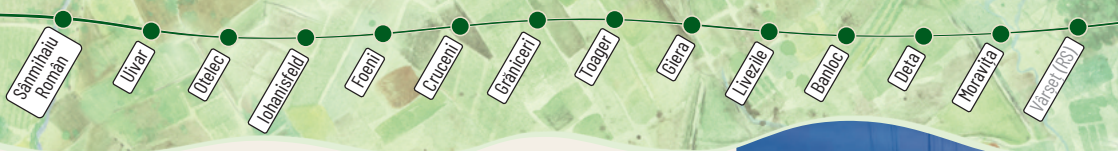
4 The National Museum in Kikinda

For a truly grand cycling experience (literally), be sure to include the National Museum in Kikinda on your route. In the courtyard, you'll be greeted by Kika, a 90% complete steppe mammoth skeleton—one of the best-preserved in the world. Kika lived 500,000 years ago and has become one of the city's symbols. The Kikinda Museum has six departments where you can explore the exhibits and watch a 3D film about mammoths. You can also rent bicycles, and in the fall, you can have a great time with the whole family at Mammothfest or the Pumpkin Festival.

INFO UTILE USEFUL INFO

Între Kikinda și Lunga, mergeți relaxat, pe pista de biciclete paralelă cu drumul. Punctul de trecere a frontierei are are program zilnic între 08:00 și 20:00.

Between Kikinda and Lunga, take it easy on the bike path that runs parallel to the road. The border crossing is open daily from 8:00 a.m. to 8:00 p.m. You'll need an ID card or passport to cross the border.

5 Lunga

Dacă veniți dinspre Kikinda, ajungeți la Lunga, poarta de intrare în România și singurul sat liniar din Banat. Lunga și Nakovo (primul sat sârbesc de după frontieră, botezat după familia care și-a pus amprenta asupra întregii zone) erau mai demult o singură așezare. Se spune că familia Nacu a încurajat stabilirea sătenilor de-a lungul străzii, pentru a descuraja atacurile asupra poștalionului Timișoara-Viena, care trecea exact pe aici.

În perioada comunistă, Lunga a devenit punctul de plecare înspre libertate. Cei mai curajoși, cei care erau dispuși să își riște viața pentru a evada dincolo de Cortina de Fier, se ascundeau în sat și așteptau momentul potrivit pentru a înșela vigilența grănicerilor. Unii au reușit, alții au căzut sub gloanțe sau au sfârșit în închisorile regimului. Punctul memorial din Lunga onorează sacrificiul lor și ne amintește că demnitatea nu trebuie plătită cu sânge.

5 Lunga

If you're coming from Kikinda, you'll reach Lunga, the gateway to Romania and the only linear village in Banat. Lunga and Nakovo (the first Serbian village across the border, named after the family that left its mark on the entire area) used to be a single settlement. It is said that the Nacu (Nákó) family encouraged villagers to settle along the street to deter attacks on the Timișoara-Vienna stagecoach, which passed right through here. During the communist era, Lunga became the starting point toward freedom. The bravest, those willing to risk their lives to escape beyond the Iron Curtain, hid in the village and waited for the right moment to outwit the border guards. Some succeeded, others fell under gunfire or ended up in the regime's prisons. The memorial site in Lunga honors their sacrifice and reminds us that the dignity we enjoy today was won at the cost of lives.

6 Fosta reședință a ducesei San Marco din Comloșu Mare

În inima satului, o arcadă care acoperă porți bogat împodobite, lucrate în atelierele imperiale de la Viena, marchează locul unde, în vremuri demult apuse, oaspeți de seamă vizitau conacul conților Nacu. Mileva, fiica iubită a lui Ioan Nacu și a Anastasiei Vuchetich de Brinye et Csene, s-a căsătorit cu Ducele de San Marco. Generoasă patroană și protectoare a comunității locale, s-a retras în a doua parte a vieții la conacul familiei din Comloș și a rămas o figură respectată în istoria regiunii.

6 The former residence of the Duchess of San Marco in Comloșu Mare

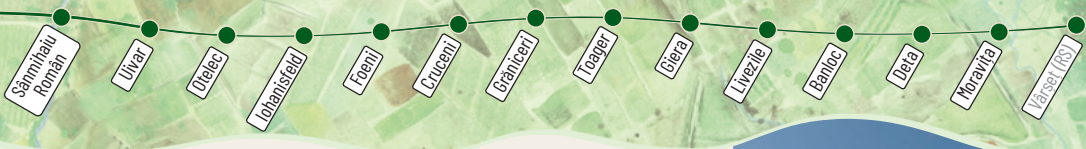
In the heart of the village, an archway spanning richly adorned gates—crafted in the imperial workshops of Vienna—marks the spot where, in times long past, distinguished guests visited the Nacu counts' manor. Mileva, the beloved daughter of Ioan Nacu and Anastasia Vuchetich de Brinye et Csene, married the Duke of San Marco. A generous patron and protector of the local community, she retired to the family estate in Comloș in her later years and remains a respected figure in the region's history.

7 Parcul central din Comloșu Mare

Lângă fostul conac se întinde parcul, astăzi, spațiu public, de relaxare și odihnă. Parcul a fost cadoul de nuntă primit de Mileva de la împăratul Franz Josef al II-lea. Tot aici, comunitatea își onorează locuitorii notabili cu plăci comemorative, inclusiv pe cei care s-au aventurat în Lumea Nouă. Printre ei, s-a numărat și celebra „Femeie în roșu”, Ana Cumpănaș din Lunga, devenită cea mai bogată româncă din America interbelică și cea care l-a dat pe mâna FBI-ului pe John Dillinger, „Inamicul public nr. 1”.

7 The Central Park in Comloșu Mare

Next to the former mansion lies the park, which today serves as a public space for relaxation and recreation. The park was a wedding gift given to Mileva by Emperor Franz Joseph II. Here, the community also honors its notable residents with commemorative plaques, including those who ventured to the New World. Among them was the famous "Woman in Red," Ana Cumpănaș of Lunga, who became the wealthiest Romanian woman in interwar America and the one who turned John Dillinger, "Public Enemy No. 1," over to the FBI.

8 Casa memorială Nikolaus Lenau din Lенаuheim

Muzeul Lenau urmărește viața unuia dintre cei mai importanți poeți romantici austrieci din secolul al XIX-lea. Clădirea a fost construită în anul 1775, azi fiind declarată monument istoric. O expoziție folclorică despre viața de zi cu zi a șvabilor din Banat adaugă o notă locală, mai ales prin cele 51 de perechi de păpuși, care prezintă portul popular șvăbesc din localitățile bănățene.

8 The Nikolaus Lenau Memorial House in Lенаuheim

Located in his hometown, the Lenau Museum traces the life of one of the most important Austrian Romantic poets of the 19th century. The building that houses the museum was built in 1775 and is now a designated historic monument. A folklore exhibition on the daily life of the Swabians in Banat adds a local touch, particularly through the 51 pairs of dolls, which showcase the traditional Swabian folk costumes of the Banat region.

INFO UTILE USEFUL INFO

În Comloșu Mare, mai puteți admira Biserica ortodoxă, construită în 1796, care adăpostește și cripta familiei Nacu, Biserica romano-catolică, edificată în 1868 și cea greco-catolică, ridicată la 1896.

In Comloșu Mare, you can also visit the Orthodox Church, built in 1796, which houses the Nacu family crypt, the Roman Catholic Church, built in 1868, and the Greek Catholic Church, built in 1896.

JIMBOLIA

59A

9

10

VAMA
DOUANE

SRPSKA CRNJA

12

HETIN

CHECEA

11

CENEI

59B

RĂUȚI

12

UIVAR

PUȘTINIȘ

OTELC

59B

18

SĂNMARTINU SĂRBESC

MEDA

59B

19

IOHANISFELD

593

GIU

RU

TECEA MICA

CARPINIȘ

59B

BOBDA

BEREȘĂU MIC

9 Gara din Jimbolia

În Gara Jimbolia staționează sute de ani de istorie. Aici primești un bilet la clasa I pentru o călătorie în timp. Inaugurată în 1857, clădirea a fost transformată după planurile renumitului arhitect Pfaff Ferenc, jumătate de secol mai târziu. Ora exactă se dădea pe peronul gării din Jimbolia cu un ceas Paul Garnier care mai funcționează și astăzi. Pe aici au trecut Orientul Expresul, dar și reprezentanți ai marilor case nobiliare europene. În perioada comunistă, gara a fost martor al deportărilor dar și al tentativelor de fugă peste frontieră. Cursul vieții a schimbat destinele aici, iar istoria a pus în mișcare evenimente ale căror ecouri se mai simt și astăzi.

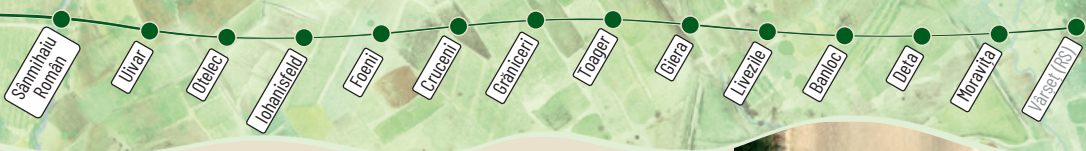
9 Jimbolia Train Station

Jimbolia Station is steeped in centuries of history. Here, you can purchase a first-class ticket for a journey through time. Opened in 1857, the building was renovated according to the plans of renowned architect Pfaff Ferenc half a century later. The exact time was displayed on the Jimbolia station platform by a Paul Garnier clock that still works today. The Orient Express and representatives of Europe's great noble houses passed through here. During the communist era, the station witnessed deportations as well as attempts to flee across the border. The course of life changed destinies here, and history set in motion events whose echoes can still be felt today.

INFO UTILE USEFUL INFO

În Jimbolia veți găsi opțiuni de cazare și restaurante, precum și numeroase monumente și clădiri istorice ce merită descoperite. Distanța până la Checea este de 16 km, traseul urmând atât Drumul Național 59A, cât și Drumul Județean 215.

Jimbolia offers accommodation and dining options and has many monuments and historic buildings worth visiting. The distance between Jimbolia and Checea is 16 km, part of which is on National Road 59A and part on County Road 215.

10 Turul muzeelor locale din Jimbolia

Un mic oraș cu aproximativ 10.000 de locuitori găzduiește patru muzee (al Presei "Sever Bocu", "Ștefan Jager", cel al Căilor Ferate și al Pompierilor) și două case memoriale ("Petre Stoica" și "Dr. Karl Diel"). Dincolo de obiectele expuse, aceste șase spații muzeale păstrează experiența trăită acumulată în ultimele patru secole. Fiecare piesă spune o poveste, oferind o perspectivă profundă și personală asupra patrimoniului cultural al comunității, făcând din oraș nu doar o destinație, ci o călătorie prin timp și memorie.

10 Tour of the local museums in Jimbolia

A small town with a population of about 10,000, Jimbolia is home to four museums (the "Sever Bocu" Press Museum, the "Ștefan Jager" Museum, the Railway Museum, and the Firefighters' Museum) and two memorial houses ("Petre Stoica" and "Dr. Karl Diel"). Beyond the objects on display, these six museum spaces preserve the lived experience accumulated over the last four centuries. Each piece tells a story, offering a profound and personal perspective on the community's cultural heritage, making the town not just a destination, but a journey through time and memory.

11 Checea, un sat la frontieră

Un sat de frontieră liniștit, dar cu o istorie de peste 2500 de ani, după cum atestă câmpul de tumuli de lângă sat, care datează din Epoca Bronzului. Cu o populație diversă, alcătuită din croați, români și sârbi, localitatea a funcționat în perioada interbelică cu 2 primării: una română și una croată. Dacă ajungeți aici cu bicicleta, vă puteți relaxa în parcul din centru, care oferă punct de hidratare, spații umbrite cu bănci pentru odihnă și loc de joacă pentru copii.

11 Checea, a village on the border

A quiet border village with a history spanning over 2,500 years, as evidenced by the nearby burial mound field, which dates back to the Bronze Age. With a diverse population made up of Croats, Romanians, and Serbs, the town operated with two town halls during the interwar period: one Romanian and one Croatian. If you arrive here by bike, you can relax in the park in the center, which offers a water station, shaded areas with benches for resting, and a playground for children.

12 Mausoleul din Bobda

În alte vremuri, baronii locali mai construiau un conac, o biserică, un mausoleu. Familia baronilor Csávossy din Bobda le-a făcut pe toate. Din păcate, astăzi mai putem admira doar mausoleul familiei, care, datorită dimensiunilor sale, a funcționat și ca biserică. Conacul a fost demolat și vândut cărămidă cu cărămidă. Mausoleul, o copie după bazilica din orașul ungar Esztergom, a fost încredințat comunității, în perioada interbelică. Edificiul elegant a primit în plin loviturile istoriei și așteaptă astăzi să fie repus în valoare, o poveste scrisă în piatră, mărturie a istoriilor fascinante din Banat.

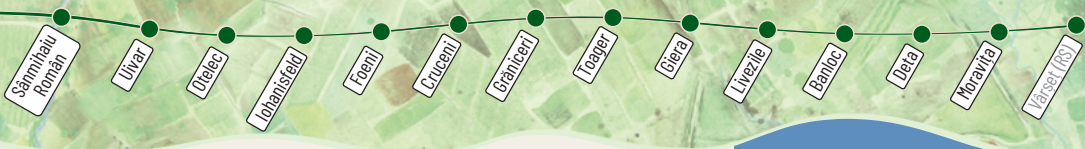
12 The Mausoleum in Bobda

In days gone by, local barons would build a manor house, a church, and a mausoleum. The Csávossy family of Bobda built all of them. Unfortunately, today we can only admire the family mausoleum, which, due to its size, also served as a church. The mansion was demolished and sold off brick by brick. The mausoleum, modeled after the basilica in the Hungarian city of Esztergom, was entrusted to the community during the interwar period. The elegant edifice has borne the full brunt of history and now awaits restoration, a story carved in stone, a testament to the fascinating histories of Banat.

13 Monumentul curajului și moștenirii interculturale

Un monument modest, în Beregsău Mare, onorează amintirea lui Sava II Vukovics (1811-1872), personalitate marcantă a Revoluției Maghiare și a luptei pentru independență din 1848-1849, a ocupat funcția de ministru al justiției în cel de-al treilea guvern revoluționar, în 1849. În anul 1802, domeniul Beregsău Mic a fost cumpărat de Sava Vucoviciu (Vukovics), a cărui familie avea să-și pună amprenta pe o bună parte din istoria locului. Împreună cu sătenii, Sava II Vucovici a ctitorit biserica, zidită între 1809-1912, unde este, de altfel, înhumat.

13 The Monument to Courage and Intercultural Heritage

A modest monument in Beregsău Mare honors the memory of Sava II Vukovics (1811–1872), a prominent figure in the Hungarian Revolution and the struggle for independence of 1848–49, and Minister of Justice in the third revolutionary government in 1849. In 1802, the Beregsău Mic estate, consisting of the village and its surrounding lands, was purchased by Sava Vucoviciu (Vukovics), whose family would leave its mark on much of the area's history. Together with the villagers, Sava II Vucovici founded the church, built between 1809 and 1912, where he is, in fact, buried.

14 Obeliscul primei șosele pietruite

Drumurile noastre, toate ... au început să fie practicabile de abia de pe la jumătatea secolului al XIX-lea. Până în 1835, drumurile din Banat erau atât de proaste încât circulau glume că ar fi fost făcute din straturi de noroi puse unele peste altele. Vara, te înecai în praf, toamna și iarna, te înecai în mocirlă. Șoseaua dintre Timișoara și Săcălaz a reprezentat un important progres — deschizând, la propriu, calea. Un pas mic pentru infrastructura locală, un salt uriaș pentru întreaga regiune. La intrarea în Timișoara, ne putem opri o clipă pentru un gând de recunoștință adresat celor care au pus bazele sistemului modern de drumuri.

13 The Obelisk of the First Stone-Paved Road

Our roads only began to become truly passable around the middle of the 19th century. Until 1835, the roads in Banat were so poor that people joked they had been built from layers of mud piled one on top of another. In summer, you would choke on dust; in autumn and winter, you would sink into mud and sludge. The road between Timișoara and Săcălaz marked a major step forward, quite literally paving the way. A small step for local infrastructure, but a giant leap for the entire region. As we enter Timișoara, we may pause for a moment to reflect with gratitude on those who laid the foundations of the modern road network.

Pornind din Timișoara, bicicliștii urmează Canalul Bega și ajung în Sânmihaiu Român, una dintre cele mai populare opriri de agrement de pe traseu.

Spațiile de relaxare, preparatele locale și atmosfera prietenoasă transformă pista de biciclete într-o experiență care îmbină mișcarea cu timpul petrecut în natură. Terasese de pe malul apei îi invită pe vizitatori să încetinească ritmul și să se bucure de farmecul locului.

Leaving Timișoara, cyclists follow the Bega Canal through Sânmihaiu Român, one of the most popular leisure stops along the route.

With its shaded terraces, local specialties, and a welcoming atmosphere, the cycling route offers more than just a ride—it is an opportunity to connect with nature and enjoy the region at a slower pace. Riverside gardens invite visitors to slow down, unwind, and soak in the charm of the surroundings.

Evenimente
pentru care merită
să vii și să revii

Events
that are worth coming
and coming back for

15 Timișoara are Revoluția în sânge

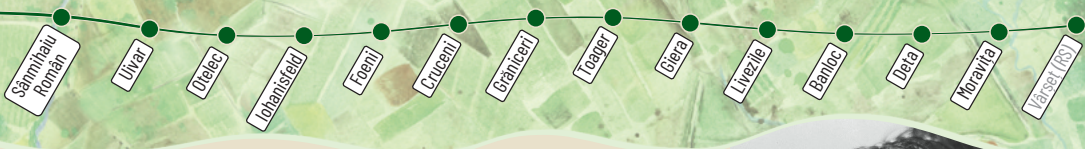
Cel mai important oraș din vestul României, Timișoara respiră libertate prin toți porii. Te vrăjește și îți creează dependență. Sute de ani de istorie au adus aici împreună români, maghiari, germani, sârbi, evrei și alte etnii care au construit împreună un model de conviețuire și prosperitate. Primul oraș cu iluminat stradal electric în Europa continentală, a fost mereu cu un pas înaintea vremurilor. Aici a pornit Revoluția Română din 1989, când timișorenii au decis să iasă în fața tancurilor având ca unic scut visul de a-și redobândi demnitatea, pentru ei și pentru copiii lor. Puteți să re trăiți zilele eroice ale lui Decembrie 1989 la Memorialul Revoluției din Timișoara, dar și să descopriți, la pas, arhitectura elegantă, viața culturală efervescentă, sufletul tânăr și spiritul unic al unui oraș cu ADN european.

15 Timișoara has the Revolution in its blood

The most important city in western Romania, Timișoara takes in freedom with every breath. Hundreds of years of history have brought together Romanians, Hungarians, Germans, Serbs, Jews, and other ethnic groups who have jointly built a model of coexistence and prosperity. As the first city in continental Europe to have electric street lighting, it has always been ahead of its time. This is where the 1989 Romanian Revolution began, when the people of Timișoara decided to stand up to the tanks, their only shield being the dream of regaining their dignity—for themselves and for their children. You can relive the heroic days of December 1989 at the Timișoara Revolution Memorial, and also discover, at your own pace, the elegant architecture, the vibrant cultural life, the youthful spirit, and the unique character of a city with a European DNA.

16 Stăpânul junglei,

născut băiat de cartier, la Timișoara

Freidorf a fost între anii 1732 și 1950 un sat, iar din a doua jumătate a secolului XX a devenit cartier al Timișoarei. Una dintre primele clădiri ridicate aici de șvabii bănățeni a fost biserica de pe str. Ioan Slavici, la nr. 54. Aici a fost botezat, în zorii secolului XX, cel care va da viață unui personaj celebru al cinematografiei mondiale. Johnny Weissmüller a devenit multiplu campion la înot și vedetă la Hollywood, unde a cucerit lumea cu rolul lui Tarzan. Astăzi, în Timișoara, în cartierul unde s-a născut, lumina lui continuă să strălucească pe ecran, în cinematograful care îi poartă numele.

16 The King of the Jungle,

started as a city boy in Timișoara

Between 1732 and 1950, Freidorf was a village, and in the second half of the 20th century, it became a neighborhood of Timișoara. One of the first buildings erected here by the Banat Swabians was the church at 54 Ioan Slavici Street. It was here, at the dawn of the 20th century, that the man who would bring to life a famous character in world cinema was baptized. Johnny Weissmüller became a multiple swimming champion and a Hollywood star, where he captivated the world with his role as Tarzan. Today, in Timișoara, in the neighborhood where he was born, his light continues to shine on the screen at the movie theater that bears his name.

INFO UTILE USEFUL INFO

Timișoara este un oraș vibrant, care oferă o gamă largă de evenimente, opțiuni de cazare, restaurante diverse și servicii turistice. Centrul de Informații Turistice Bastion, situat pe strada Hector nr. 4, și cel de pe strada Alba Iulia nr. 2 vă stau la dispoziție cu materiale și informații utile și interesante despre județ și oraș.

Timișoara is a vibrant city that offers a wide variety of events, accommodation options, diverse restaurants, and tourist services. The Bastion Tourist Information Center, located at 4 Hector Street, and the one at 2 Alba Iulia Street are at your disposal with useful and interesting materials and information about the county and the city.

17 Ecluza de la Sânmihaiu Român

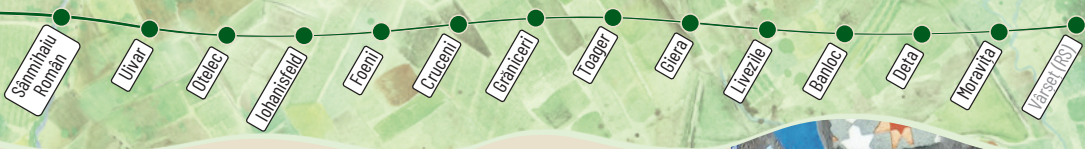
În 1728, contele Claudius Florimund de Mercy dispune săparea unui canal care să contribuie la asanarea terenurilor inundabile din jurul Timișoarei, iar Bega devine navigabilă. Ulterior, digurile de pe Timiș și Bega au fost înălțate, iar între 1900 - 1916 s-a construit sistemul de ecluze de pe Bega. În total, au fost construite 6 ecluze, 4 pe teritoriul Serbiei și 2 în România - la Sânmihaiu Român și la Uivar. La sfârșitul anilor '50, în contextul relațiilor tensionate dintre România și Iugoslavia, navigația transfrontalieră încetează, iar în deceniul următor dispare treptat și utilizarea locală a canalului de către comunitățile riverane, pe măsură ce infrastructura se degradează. După mai bine de jumătate de secol, ecluza, considerată monument istoric, a fost reabilitată și circulația pe Bega, reluată. De câteva ori pe an se deschide granița spre Serbia pentru vase și pentru bicicliști. De-a lungul Begăi, din Timișoara, prin Sânmihaiu Român și Otelec s-a construit o pistă de biciclete, care ajunge până în Serbia.

17 The Lock in Sânmihaiu Român

In 1728, Count Claudius Florimund de Mercy ordered the digging of a canal to help drain the flood-prone lands around Timișoara, and the Bega River became navigable. Later, the levees on the Timiș and Bega were raised, and between 1900 and 1916, the system of locks on the Bega was built. In total, six locks were built, four on Serbian territory and two in Romania — at Sânmihaiu Român and Uivar. By the late 1950s, amid strained relations between Romania and Yugoslavia, cross-border navigation had ceased. Over the following decade, local use of the canal by riverside communities gradually faded as the infrastructure continued to deteriorate. After more than half a century, the lock, considered a historic monument, was restored, and traffic on the Bega River resumed. Several times a year, the border with Serbia opens for boats and cyclists. A bicycle path has been built along the Bega River, from Timișoara through Sânmihaiu Român and Otelec, extending all the way to Serbia.

18 Punctul memorial de la Otelec

Dacă vrei să vizitezi un zid care unește trecutul cu prezentul, separă un regim totalitar de democrația zilelor noastre, a revigorat o comunitate și este temelia pentru un viitor mai bun, îl găsești la Otelec. Pe malul Begăi, un sat cu populație cândva majoritar maghiară, renaște azi datorită turiștilor care ajung aici pe pista de biciclete sau cu vaporușele, a tinerilor artiști care au găsit un refugiu creativ și localnicilor care păstrează vie tradiția. Punctul memorial de la Otelec este un act artistic colectiv. Artistul Iosif Tasi a dat formă poveștilor din comunitate, cu cărămizi donate de localnici. Zidul simbolic este o remodelare a Cortinei de Fier. De la nord la sud marchează axa est-vest, cândva linia invizibilă, dar impenetrabilă ce despărțea două lumi. Zidul urmează linia șerpuită, precum cursul istoriei care a deturnat destine, dar și ca valurile inundațiilor care au lovit satul. Punctul memorail de la Otelec tot universul unei lumi ale cărei ecouri răsună încă în satele bănățene.

18 Windows of Hope in Otelec

If you want to visit a wall that bridges the past and the present, separates a totalitarian regime from today's democracy, has revived a community, and serves as the foundation for a better future, you'll find it in Otelec. On the banks of the Bega River, a village that was once predominantly Hungarian is being reborn today thanks to tourists who arrive here via the bike path or by boat, young artists who have found a creative haven, and locals who keep the tradition alive. The memorial site in Otelec is a collective artistic endeavor. Artist Iosif Tasi gave shape to the community's stories using bricks donated by locals; the symbolic wall is a reimagining of the Iron Curtain. Running from north to south, it marks the east-west axis—once an invisible yet impenetrable line that divided two worlds. The wall follows a winding line, much like the course of history that has diverted destinies, but also like the waves of the floods that struck the village. The memorial site in Otelec encapsulates the entire universe of a world whose echoes still resonate in the villages of Banat.

19 Conacul Mocioni din Foeni

Construit în secolul al XVIII-lea, conacul a fost una dintre reședințele Mocioni, mari mecena ai culturii române, care au dat burse pentru studenții români pe vremea lui Eminescu. Conacul a fost realizat în stil neoclasic în 1750, fiind declarat monument istoric. După o istorie tumultuoasă, în care a fost impropriu utilizat, ca baie comună sau grădiniță, edificiul a fost reabilitat, devenind un nou punct de atracție pe harta turistică a județului Timiș. În cimitirul satului, se află frumaosa capelă Mocioni realizată în stil baroc, iar în apropiere Podul Turcului, extrem de spectaculos, din perioada tereziană.

19 The Mocioni Mansion in Foeni

Built in the 18th century, the mansion was one of the residences of the Mocioni family, great patrons of Romanian culture who provided scholarships for Romanian students during Eminescu's time. The mansion was constructed in the Neoclassical style in 1750 and has been designated a historic monument. After a tumultuous history, during which it was misused as a public bathhouse or kindergarden, the building was restored, becoming a new attraction on the tourist map of Timiș County. In the village cemetery stands the beautiful Mocioni Chapel, built in the Baroque style, and nearby is the spectacular Turkish Bridge, dating from the Theresian period.

20 Farmecul unui mic oraș de câmpie - Deta

Deta, un mic oraș fermecător din Câmpia Timișului, o adevărată comoară ascunsă, plină de surprize pentru vizitatori. Cu cazare primitoare, bucătărie locală delicioasă și un ștrand în aer liber, este perfect pentru odihnă și relaxare, o oprire ideală pentru cicliștii care explorează regiunea. Puteți face un popas la Casa Ferch, una dintre clădirile istorice din oraș, renovată și transformată în pensiune turistică. În această casă a locuit un verișor al renumitului pictor șvab Franz Ferch, un mare artist, născut în Banat. În prezent, Casa Ferch găzduiește un mic muzeu, oferind oaspeților și gustări producție proprie. În miezul verii, în preajma zilei de 26 iulie, când catolicii îi sărbătoresc pe Sfinții Ioachim și Ana, kirchweih-ul șvabilor se ține din nou la Deta.

20 The Charm of a Small Town on the Plains - Deta

Deta, a small town on the Timiș Plain, Deta is a true hidden gem, full of surprises for visitors. With welcoming accommodations, delicious local cuisine, and an outdoor swimming pool, it's perfect for rest and relaxation—an ideal stop for cyclists exploring the region. You can stop by Casa Ferch, one of the town's historic buildings, which has been renovated and converted into a guesthouse. This house was once home to a cousin of the renowned Swabian painter Franz Ferch, a great artist born in Banat. Currently, Casa Ferch houses a small museum and offers guests homemade snacks. In the middle of summer, around July 26, when Catholics celebrate Saints Joachim and Anne, the Swabian kirchweih is held once again in Deta.

21 Sanctuarul neolitic de la Parța

Muzeul de la Parța adăpostește replica sanctuarului neolitic, descoperit pe malul Timișului, în anii '70. Originalul se află la Castelul Huniade din Timișoara. Este un spațiu interactiv, gândit ca o casă vie, în care vizitatorii pot să înțeleagă modul de viață, activitățile zilnice ale oamenilor din neolitic. Sanctuarul preistoric reprezenta atât un spațiu spiritual, în care era venerată zeitatea reprezentată de statuia centrală, dar și un spațiu domestic, cu activități cotidiene obișnuite. Populația care a trăit atunci în aceste locuri era originară din zona Anatoliei. Au fost fermieri, care cultivau plante, creșteau animale și au trăit aici câteva mii de ani.

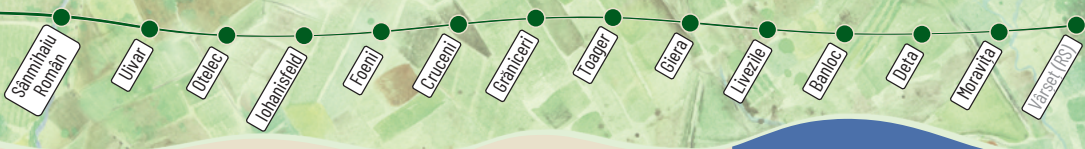
21 The Neolithic Sanctuary at Parța

The Parța Museum houses a replica of the Neolithic sanctuary discovered on the banks of the Timiș River in the 1970s. The original is located at Huniade Castle in Timișoara. It is an interactive space, designed as a living house, where visitors can learn about the way of life and daily activities of Neolithic people. The prehistoric sanctuary served both as a spiritual space, where the deity represented by the central statue was worshipped, and as a domestic space, with ordinary daily activities. The people who lived here at that time originated from the Anatolian region. They were farmers who cultivated crops, raised animals, and lived here for several thousand years.

22 Casa memorială Dositei Obradović

Situată pe fosta Stradă Sârbească din Ciacova, azi, Strada Dositei Obradović, actualul edificiu a fost construit la sfârșitul sec. XIX pe locul casei în care s-a născut, în 1742, marele scriitor iluminist sârb Dositei Obradović. Clădirea, este amenajată ca muzeu și casă memorială. Dositei Obradović a fost una dintre cele mai importante personalități ale culturii din Serbia. Și-a dedicat o mare parte din viață activităților educative, înființând o universitate, o tipografie, deținând funcția de ministru al educației în Serbia. Cunoscând la perfecție 11 limbi, a străbătut Europa de la un capăt la altul și a fost unul dintre cei mai apreciați savanți ai vremii sale.

22 The Dositei Obradovici Memorial House in Ciacova

Located on what was once Serbian Street—now Dositej Obradović Street—the current building was constructed in the late 19th century on the site of the house where the great Serbian Enlightenment writer Dositej Obradović was born in 1742. The building, a historic monument, has been converted into a museum and memorial house. Dositei Obradovici was one of the most important cultural figures in Serbia. He devoted a large part of his life to educational activities, founding a university and a printing press, and serving as Serbia's Minister of Education. Fluent in 11 languages, he traveled across Europe from one end to the other and was one of the most esteemed scholars of his time.

23 Turnul fortificat din Ciacova

Turnul medieval de la Ciacova a fost construit cândva înainte de 1394, când cetatea regală din care făcea parte, este donată de către regele Sigismund de Luxemburg familiei nobiliare Csaak, de la care provine și numele actual al localității, Ciacova (Csakovar). În perioada 1551-1697, cetatea intră în stăpânirea turcilor. Turnul de apărare înalt de aproape 30 de metri este singurul element existent în prezent din această cetate, demolată în 1701, ca urmare a Păcii de la Carlovitz din 1699, încheiată în favoarea austrieilor învingători, care obliga turcii să distrugă toate fortificațiile din Banat.

23 The Fortified Tower in Ciacova

The medieval tower in Ciacova was built sometime before 1394, when the royal fortress of which it was a part was donated by King Sigismund of Luxembourg to the noble Csaak family, from whom the present-day name of the town, Ciacova (Csakovar), is derived. Between 1551 and 1697, the fortress came under Ottoman rule. The nearly 30-meter-high defensive tower is the only remaining part of this fortress today, as the rest was demolished in 1701 following the Treaty of Karlowitz, concluded in favor of the victorious Austrians, which required the Ottomans to destroy all fortifications in the Banat region.

24 Mănăstirea Partoș și Biserica Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil

Cea mai veche mențiune documentară a mănăstirii datează din 1571. Chemat de românii din Banat să le fie mitropolit, Sfântul Iosif a fost hirotonit în 1650 și a păstorit credincioșii din Banat timp de 3 ani. În această calitate a săvârșit minuni, printre care stingerea unui incendiu ce cuprinsese o parte a Timișoarei, fiind mai apoi desemnat patronul spiritual al pompierilor din România. În 1653, Iosif s-a retras la Mănăstirea Partoș, unde este înmormântat.

24 Partoš Monastery and the Church of Saints Michael and Gabriel the Archangels

The earliest documented mention of the monastery dates back to 1571. Called upon by the Romanians of Banat to serve as their metropolitan, Saint Joseph was ordained in 1650 and ministered to the faithful of Banat for three years. In this capacity, he performed miracles, including extinguishing a fire that had engulfed part of Timișoara, and was later designated the spiritual patron of firefighters in Romania. In 1653, Joseph retired to Partoš Monastery, where he is buried.

25 Conacul Banloc

Deși o seamă de mărturii sugerează că Banlocul ar fi fost, între anii 1552-1716, sediul pașei de la Timișoara, despre castelul actual se poate afirma cu certitudine că a fost clădit pe temelii vechi în anul 1793 de către contele Lázár Karátsonyi. Era cunoscut pentru grădina sa remarcabilă, cu specii rare de copaci.

Grevat de datorii, ultimul conte Karátsonyi-Keglevich Imre vinde castelul și parcul, în 1935, Reginei Elisabeta a Greciei, sora Regelui Carol al II-lea al României. Aceasta renovează întregul complex, castelul cunoscând astfel o ultimă perioadă de glorie. După anul 1948, castelul și parcul sunt jefuite sistematic și vandalizate, aici funcționând, pe rând, Gospodăria Agricolă de Stat, Ocolul Silvic, o casă de bătrâni, un orfelinat o școală. Astăzi este neutilizat, dar așteaptă să fie pus din nou în valoare, păstrând urmele gloriei de odinioară.

25 Conacul Banloc

Although a number of accounts suggest that Banloc served as the seat of the pasha of Timișoara between 1552 and 1716, it can be stated with certainty that the current castle was built on the old foundations in 1793 by Count Lázár Karátsonyi. It was known for its remarkable garden, featuring rare tree species. Burdened by debt, in 1935, the last Count Karátsonyi-Keglevich, Imre, sold the castle and park to Queen Elizabeth of Greece, the sister of King Carol II of Romania. She renovated the entire complex, thus marking the castle's final period of glory. After 1948, the castle and park were systematically looted and vandalized, serving successively as a State Agricultural Farm, a Forestry Office, a nursing home, an orphanage, and a school. Today it stands unused, but awaits restoration, preserving the traces of its former glory.

26 Cetatea din Vârșeț

Castelul Vârșeț (Kula Vrșac) a fost renovat acum câțiva ani. Situat pe unul dintre dealurile de lângă oraș, oferă o panoramă foarte frumoasă asupra zonei. Poate fi văzută și din România, din localitățile situate în apropierea graniței.

După călătorul turc Evliya Çelebi, cetatea a fost construită de despotul sârb Đurađ Branković. Istoricii consideră că Branković a construit cetatea după căderea Semendriei în 1439. După cucerirea otomană din 1552, cetatea Vârșeț a fost folosită ca cetate de apărare de către turci.

26 The Fortress in Vârșeț

Vrșac Castle (Kula Vrșac) was renovated a few years ago. Situated on one of the hills near the town, it offers a beautiful panoramic view of the area. It can also be seen from Romania, from towns located near the border.

According to the Turkish traveler Evliya Çelebi, the fortress was built by the Serbian despot Đurađ Branković. Historians believe that Branković built the fortress after the fall of Semendria in 1439. Following the Ottoman conquest in 1552, Vârșeț Fortress was used as a defensive stronghold by the Turks.

PLANDISTE

MORAVITA

VAMA DOBANE

VATIN

18

E-70

VRȘAC

26

VLAICOVĂȚ

E-70

18

JASENOVO

18

PALANCA VECHIE

SCARĂ APROXIMATIVĂ

© hartă realizată de Nicu Dărăștean - 2025
www.darastean.com

Photo: Constantin Duma, Vasile Oacheș

velotimis.ro

danubestoryportal.eu